

Оперативен план за спроведување на активностите во надлежност на МТСП за
АКЦИСКИ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И БОРБА ПРОТИВ НАСИЛСТВОТО ВРЗ
ЖЕНИТЕ И ДОМАШНОТО НАСИЛСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2018/2019 година

Ноември 2018

Цел 1: Усогласување на националните закони со одредбите на Конвенцијата				
Активност	Одговорна институција/орга	Индикатори	Временска рамка	Извори на финансирање

	низација			
Донесување Закон за родово-базирано насилство	Носител: МТСП Во соработка со: МВР, МП, МОН, МЗ, МТВ, Судови, АСЈО, ЕЛС, НП, ИСМ, ГО	Формирана работна група за подготовка на предлог-законот	2018/2019	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Дефинирани поимите: род, пол, родово-базирано насилство, жена, жртва, родов идентитет, сексуална ориентација	2018/2019	
		Забранета дискриминација врз сите основи предвидени со новиот ЗСЗД	2018/2019	
		Гарантирано правото на жените да живеат слободни од насилство, како во јавната, така и во приватната сфера	2018/2019	

		Утврдена обврска за задолжителна обука на професионалци кои се вклучени во процесот на заштита на жртви на РБН во областа на здравството, образованието, полицијата, правосудниот систем, социјалната заштита и други области	2018/2019	
		Регулирано семејното насилство согласно одредбите на Конвенцијата во Кривичниот Законик	2018/прва половина на 2019	
		Утврдени мерки насочени кон елиминирање на РБН на ранливите категории на жени согласно Конвенцијата (жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со	2018/прва половина на 2019	

		<p>попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички , жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантите, жени без државјанство мигрантки, бегалки, лезбијки, бисексуалки и трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др.)</p>		
		<p>Вклучен принципот на должно внимание на интересите и потребите на жртвите на насилство при дизајнирањето и спроведувањето на сите мерки предвидени со Законот</p>	<p>2018/прва половина на 2019</p>	
		<p>Регулирано формирањето на национално постојано тело за РБН составено од релевантни институции и организации</p>	<p>2018/прва половина на 2019</p>	
		<p>Регулирано воспоставувањето сеопфатни програми за</p>	<p>2018/прва половина на</p>	

	јакнењена жртви на РБН	2019	
	Обезбедени буџетски средства за спроведување на Законот	2018/прва половина на 2019	
	Утврдена законска обврска за спроведување истражувања за сите форми на РБН, вклучувајќи го и семејното насилство	2018/прва половина на 2019	
	Утврдена надлежна институција што ќе ги собира податоците во врска со РБН	2018/2019	
	Регулиран начинот и видот на податоците што ќе се собираат од надлежните институции	2018/2019	
	Вклучување на други одредби со цел усогласување на Законот со Конвенцијата	2018/2019	
	Број на одржани консултативни средби/јавни дебати за предлог-законот	2018/2019	
	Усвоен Законот	2018/2019	

		Подготовка и усвојување на подзаконски акт за утврдување на стандардните оперативни процедури за постапување со жртви на сите видови РБН согласно стандарди на Советот на Европа	втора половина 2019	
		Усвоен правилник за утврдување на превентивни мерки за спречување на РБН	втора половина 2019	
		Усвоен Правилник за утврдување на методологијата за прибирање и следење податоци во врска со РБН од страна на институциите и граѓанските организации	втора половина 2019/ прва половина 2020	
Изменување и дополнување на Законот за еднакви можности на жените и мажите	Носител: МТСП Во соработка со: Координаторите за еднакви можности во ОДУ, КЕМ при ЕЛС и КЕМ при Собрание на Република	Формирана работна група за подготовка на измените на Законот	прва половина 2019	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Усогласена дефиницијата на дискриминација со Конвенцијата во сите закони	прва половина 2019	
		Утврдени мерки насочени кон	прва половина	

	Македонија, Интер ресорска консултативна и советодавна група за еднакви можности на жените и мажите , ГО	елиминирање на дискриминација на ранливите категории на жени (жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички, жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантите, жени без државјанство мигрантки, бегалки, лезбијки, бисексуалки и трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др.)	2019	
		Број на одржани консултативни средби/јавни дебати	2019	
		Усвоен Законот	втора половина 2019	
		Усвоени измени и дополнувања на Законот	прва половина 2019	
Донесување Закон за социјална заштита	Носител: МТСП	Доставен предлог до работната група на МТСП за усогласување	2018	Буџет на МТСП

	Во соработка со: ЗСД, установи за социјална заштита, ЕЛС, ГО	на одредбите на законот за социјална заштита со одредбите на Конвенцијата		
		Предвидена забрана за дискриминација согласно основите од новиот ЗСЗД	2019	
		Уредени сервиси за жртви на сите форми на РБН директно од државните институции, ЕЛС и/или од ГО, вклучувајќи ги и сервисите за ранливите категории на жени (жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички , жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантите, жени без државјанство, мигрантки, бегалки, лезбијки, бисексуалки и	2019	

		трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др.)		
		Воспоставен нов систем за финансирање на општините и ГО за испорака на социјалните услуги, вклучително и жртви на РБН	2019	
		Воспоставен механизам за лиценцирање на државни, локални, институции и граѓански организации за воспоставување сервиси за ранливи групи, вклучително и жртвите на РБН	2019	
		Развиени услуги од социјална заштита во заедницата (воспоставен на државно, локално ниво и/или граѓанските организации)	2019	
		Утврдена методологија за утврдување цена за социјалните услуги	2019	
		Подобрен пристап до правата на парична	2019	

		помош од социјална заштита за жртвите на семејно насилство (гарантиран минимален приход, еднократна парична помош, заштитено домување)		
		Усвоен Закон	2019	
		Усвоени измени и дополнувања на Законот	2019	
Измена и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност	Носител: МТСП Во соработка со: АВРМ, СКМ, ОРМ Синдикати, ГО	Изработена компаративна анализа на добри практики за осигурување во случај на невработеност кога причината за престанокот на вработувањето е РБН	втора половина 2019	Буџет на МТСП
		Формирана работна група за подготовка на предлог-измените на Законот	втора половина 2020	

		Регулирано правото на паричен надоместок во случај на невработеност доколку лицето ја напуштило работата поради вознемирување од страна на работодавецот или поради промена на живеалиште како резултат на семејно насилство	втора половина 2020	
		Број на одржани консултативни средби за усогласување на Законот со Конвенцијата	прва половина 2021	
		Усвоен Закон	втора половина 2021	
Измена и дополнување на Законот за заштита на децата	Носител: МТСП Во соработка со:	Формирана работна група за подготовка на предлог-измените на Законот	втора половина 2018	Буџет на МТСП

	установи за социјална заштита, ГО	Регулирано правото на додаток во случај кога детето е директна или индиректна жртва на семејно насилство	втора половина 2018
		Утврдена забрана за дискриминација врз основите предвидени со новиот ЗСЗД	втора половина 2018
		Усвоен закон	прва половина 2019
		Број на одржани консултативни/јавни средби дебати	2018
		Усвоен закон	втора половина 2018
		Вклучена е одредба со која во случај на сексуално насилство се гарантира преглед на жртвата од вештак по избор на жртвата	2019

		Вклучена е одредба со која се гарантира дека доколку жртвата не даде согласност за телесен преглед, прегледот може да се изврши единствено со наредба од суд	2019	
		Број на одржани консултативни средби/јавни дебати за Законот	2019	
		Усвоен Законот	2019	
Измена и дополнување на Законот за семејство	Носител: МТСП	Формирање на работна група за подготовка на предлог законот	прва половина 2019	Буџет на МТСП
		Вклучување на одредба со која при одлучувањето за старателството врз децата задолжително ќе се зема предвид насилството врз родителот и/или детето	2019	
		Усогласување на одредбите на законот со Конвенцијата	2019	
		Број на одржани средби/јавни дебати за	2019	

		законот		
		Усвоен закон	втора половина 2019	
		Укинати одредбите со кои се ограничува пристапот до легален и безбеден прекин на бременост	прва половина 2018	
		Усвоен законот	2019	
		Усвоен Законот	прва половина 2020	
		Број на одржани консултативни средби/јавни дебати за Законот и укината е одредбата со која се казнуваат жените кои даваат сексуални услуги за пари или други добра (член 19)	2019	
		Усвоен Законот	втора половина 2019	
Измена и дополнување на Законот за работните односи	Носител: МТСП Во соработка со:	Формирана работна група за подготовка на предлог-закон	2019	Буџет на МТСП

	Стопанска Комора на Македонија, Организација на работодавачи на Македонија, Синдикати, ГО, ФЗО, ГО	Вклучени одредби со кои се обврзуваат двајцата родители на задолжително платено родителско отсуство	2019
		Број на одржани консултативни средби/јавни дебати за Законот	2019/прва половина 2020
		Усвоен Законот	втора половина 2020
		Вклучени одредби со кои се промовира еднаквоста	втора половина 2019
		Број на одржани консултативни средби/јавни дебати за Законот	втора половина 2019
		Усвоен Законот	втора половина 2019
		Вклучени посебни категории за евиденција на случаи на семејно насилство и РБН во граѓанска и кривична постапка	2019

		Број на работни средби на работната група	2019	
		Усвоен Судски деловник	2019	
		Обезбедени бесплатни прегледи за неосигурени жртви на РБН	2019	
		Усвоени програми	2019	
Унапредување на политиките и мерките за економско зајакнување на жените жртви на насилство	Носител: МТСП Во соработка со АВРМ и ГО	Предложени и вклучени мерки наменети за жени жртви на насилство во активните политики за вработување	2019/2020	Буџет на МТСП
Цел 2: Воспоставување сервиси за унапредување на заштитата на жртвите на родово-базирано насилство и на жртвите на семејно насилство				
Активност	Одговорна институција/организација	Индикатори	Временска рамка	Извори на финансирање

<p>Изработка на стандарди за давање на специјализирани услуги на жртви на родово-базирано насилство и стандардни оперативни процедури во согласност со ИК</p>	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: ЗСД, МЗ</p> <p>ГО</p>	<p>Усвоени стандарди за услуги за жртви на РБН кои вклучуваат и жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички , жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантите, жени без државјанство, мигрантки, бегалки, лезбијки, бисексуалки и трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др. категории на ранливи жени</p>	<p>2018</p>	<p>Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП.</p>
	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: ЗСД, МЗ, ГО</p>	<p>Стандард и процедури за работа на советувашиште за жртви на семејно насилство</p>	<p>2018</p>	

	Носител: МТСП Во соработка со: ЗСД, МЗ ГО	Стандард и процедури за работа на советувалиште за сторители на семејно насилство	2018
	Носител: МТСП Во соработка со: ЗСД, МЗ ГО	Стандард и процедури за работа на центар за лица жртви на семејно насилство (засолниште)	2018
	Носител: МТСП Во соработка со: ЗСД, МЗ, ГО	Стандард за работата на Центрите за социјална работа во областа на семејно насилство	2018
	Носител: МТСП Во соработка со: ЗСД, МЗ	Стандард и процедури за работа на С.О.С. линија за помош за жртви на семејно насилство	2018

	<p>Носител: МТСП Во соработка со: ЗСД, МЗ, ГО</p>	<p>Стандард и процедури за работа на кризен центар за жртви на семејно насилство</p>	<p>2018</p>	
	<p>Носител: МЗ Во соработка со: МТСП, ГО, УНПФА, УНДП</p>	<p>Стандарди и процедури за работа центри за упатување на жртви при сексуално насилство (до 72 часа)</p>	<p>2018</p>	
	<p>Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, ГО</p>	<p>Стандард и процедури за работа на центар за жртви на сексуално насилство (засолниште)</p>	<p>2018</p>	

	<p>Носител: МТСП и МЗ, Во соработка со: ГО, УН жени</p>	<p>Стандард и процедури за советувашиште на жртви на сексуално насилство</p>	<p>втора половина 2018</p>	
	<p>Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, ГО</p>	<p>Протокол за постапување со жртви на РБН (мултисекторско постапување, поврзување со други сервиси)</p>	<p>прва половина 2020</p>	
	<p>Носител: МТСП Во соработка со: ГО</p>	<p>Ревидирани стандарди, процедури за бесплатна правна помош за жртви на РБН (вклучува и информирање на жртвите за индивидуалните и колективните жалби до регионални и меѓународни тела), согласно ИК</p>	<p>2019</p>	

<p>Подготовка на документ за јавни политики за подобрување на пристапноста и достапноста на специјализираните сервиси за жртви на семејно насилство согласно Конвенцијата</p>	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: МЗ, УН жени , ГО</p>	<p>Подготвен документ за јавни политики со препораки и предлог-план за најмалку четири години со предвидени финансиски средства потребни за усогласување на минимум стандардите на сервисите со Истанбулската конвенција) за подобрување на достапноста и пристапноста на петте специјализирани сервиси за жени жртви на насилство</p>	<p>2018</p>	<p>Обезбедени донации и НВО</p>
<p>Анализа и препораки на потребни човечки ресурси и инфраструктурни ресурси за сите специјализирани услуги за жртви на РБН</p>	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: МЗ, ГО</p>	<p>Изработена анализа на потребната инфраструктура и човечки ресурси за спроведување на сервисите за жртви на РБН со препораки и насоки за спроведување на сервисите</p>	<p>2018</p>	<p>Буџет на МТСП</p>

Спроведување обуки за даватели на специјализирани услуги на жртви на РБН	Носител: МТСП и МЗ Во соработка со: МЗ, МО, ГО, УНИЦЕФ	Подготвен модул за специјализирани услуги (за секоја услуга, вклучително за работа со деца жртви или сведоци на насилство)	2018/прва половина 2019	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Спроведен тренинг за тренери	2018/прва половина 2019	
		Обучени 15 национални тренери	2018/прва половина 2019	
		Една обука годишно за секоја специјализирана услуга	прва половина 2020/прва половина 2023	
		Една обука годишно за мултисекторски пристап за РБН	прва половина 2020/прва половина 2023	
		Пристап и движење во институција (ЦСР, МВР, ПС)	прва половина 2019/прва половина 2023	

Воспоставување центри за жртви на семејно насилство (засолништа) согласно стандардите на Конвенцијата	Носител: МТСП Во соработка со: ГО, ЕЛС	Воспоставени најмалку четири засолништа во географските региони (скопски, полошки, југоисточен и југозападен)	прва половина 2023	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
Воспоставување Центар на лица жртви на сексуално насилство (засолниште)	Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, МО, ГО	Воспоставен Центар за жртви на сексуално насилство (засолниште во Скопје)	2018	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Воспоставен Центар за жртви на сексуално насилство (засолниште) (Охрид/Битола)	прва половина 2023	
Воспоставување центри за советување жртви на семејно насилство	Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, ЕЛС, ГО, УНИЦЕФ	Воспоставени се десет советувајќишта за психосоцијална поддршка на жртви на семејно насилство, сторители на семејно насилство и деца	прва половина 2019/прва половина 2023	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП

		Воспоставени се услуги за правна помош на жртвите на семејно насилство во рамките на десет центри за советување	прва половина 2019/прва половина 2023	
Воспоставување на кризни центри за жртви на семејно насилство	Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, ГО	Воспоставени четири кризни центри за жртви на семејно насилство во рамките на центри за жртви на семејно насилство (засолништа) – приспособени и за потребите на жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички, жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантките, жени без државјанствомигрантки,б	прва половина 2019/прва половина 2023	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП

		егалки, лезбијки, бисексуалки и трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др. категории на ранливи жени, со капацитетот од по 20 легла		
<p>Подготовка на анализа на трошоци за специјализирани сервиси за семејно насилство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • С.О.С. линија • Засолниште • Кризен центар • Психосоцијална поддршка на жртви • Психосоцијална поддршка сторители • Правна помош <p>Подготовка на анализа на трошоци за специјализирани сервиси за сексуално насилство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кризен центар (до 72 часа) • Засолниште • Советувалиште 	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: МЗ, МО, ГО</p>	Подготвена методологија за анализа на трошоци	втора половина 2018	Обезбедени донации и НВО
		Спроведена анализа на трошоците	Втора половина 2019	
		Подготвена финална анализа	Втора половина 2019	

Вклучување жртви на РБН во Програмата на МЗ за мајки и деца и Програмата за ослободување од партиципација	Носител: МЗ Во соработка со: ИЈЗ, здравствени установи, ГО	Ослободени од партиципација жртви на РБН за здравствени услуги поврзани со насилството	2019	
		Обезбедени бесплатни прегледи за неосигурени жртви на РБН	2019	
		Уسوени програми	2019	
Подготовка на прирачници за постапување на професионалците од различни области (социјална заштита, здравствена заштита, полиција, судови, обвинителста, образование и др.) согласно Конвенцијата	Носител: МТСП Во соработка со: МЗ, МВР, МОН, АСЈО	Формирани одделни работни групи за подготовка на прирачници од секоја област	2019	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Подготвени и дистрибуирани прирачници	2019	
Цел 3: Превенција родово-базираното насилство и семејното насилство				
Активност	Одговорна институција/организација	Индикатори	Временска рамка	Извори на финансирање
Спроведување на општи обуки за РБН за: наставници и стручни соработници од основно и од средно училиште,	Носител: МТСП и МОН/БРО	Изработен модул за обука на наставници/чки, воспитувачи/чки и негуватели/ки за РБН	втора половина 2019	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП

воспитувачи и негуватели, стручни работници од ЦСР, полициски службеници, здравствени работници, судии и јавни обвинители, судски вештаци, претставници на подрачни канцеларии за БПП и на локалните тела за еднакви можности на ЕЛС, одговорните лица за социјална заштита во рамки на ЕЛС.	Во соработка со:	Изработен модул за обука на стручни работници/чки од ЦСР за РБН	втора половина 2019
	ЗЕЛС	Изработен модул за обука на претставници на локалните тела за еднакви можности на ЕЛС за РБН	втора половина 2019
	Град Скопје	Изработен модул за обука на полициски службеници/чки за РБН	втора половина 2019
	ЕЛС	Изработен модул за обука на судски вештаци	втора половина 2019
	АМЗ	Изработен модул за обука на здравствени работници/чки за РБН	Втора половина 2019
	МВР	Изработен модул за обука на судии/ки за граѓанско и кривично право и јавни обвинители/ки за РБН	втора половина 2019
	МЗ	Изработен модул за обука на подрачни канцеларии на МП за РБН	втора половина 2019
	МП		
АСЈО			
УНПФА			
ГО			

		<p>Модулите содржат информации за принципот на еднаквост, специфичните проблеми и потреби на жени припаднички на етничките заедници, бремени жени, жени со мали деца, самохрани мајки, жени со попреченост, рурални жени, жени кои употребуваат дроги, сексуални работнички , жени под интернационална заштита и барателки на азил, мигрантките, жени без државјанствомигрантки, бегалки, лезбијки, бисексуалки и трансродови луѓе, жени кои живеат со ХИВ, бездомнички и др. категории на ранливи жени, приспособено на областа што ја покрива соодветната институција</p>	<p>втора половина 2019</p>	
		<p>Број на обучувачи успешно поминале обука за обучувачи</p>	<p>прва половина 2020/прва половина на 2023</p>	

		Број на обучени лица на годишно ниво	прва половина 2020/прва половина на 2023	
Спроведување кампањи за подигање на свеста за сите форми на родово-базирано насилство, промовирање на родовата еднаквост и елиминирање на стереотипите за родовите улоги и последиците врз деца сведоци на насилство	Носител: МТСП Во соработка со: Медиумите, МО, МЗ, ГО	Број на спроведени кампањи	втора половина на 2018/прва половина на 2023	Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП
		Отстранета содржина со која се одржуваат негативните стереотипи и предрасуди во однос на родовите улоги, сексуалноста и со кои се промовира и/или се поддржува РБН	прва половина 2019/прва половина 2023	
		Воведени содржини што промовираат родова еднаквост, ненасилно разрешување конфликти, почитување на различностите	прва половина 2019/прва половина 2023	

<p>Воведување програма за промовирање на родовата еднаквост, ненасилно разрешување конфликти и почитување на различностите во предучилишните установи</p>	<p>Носител: МТСП</p> <p>Во соработка со: Педагошката служба, ЕЛС, ГО, УНИЦЕФ</p>	<p>Воведени едукативни содржини што промовираат родова еднаквост, ненасилно разрешување конфликти, почитување на различностите во предучилишните установи</p>	<p>прва половина 2019/прва половина 2023</p>	<p>Обезбедени донации и средства од Буџетот на МТСП</p>
--	--	---	--	---